

# Overzicht 1<sup>e</sup> en 2<sup>e</sup> vroegste waarneming zomervogels

per 1 januari 2003

Fenologie



VOORJAARSFENOLOGIE REGIO AMSTERDAM

Bijgaand overzicht vermeldt van 39 zomervogels de eerste en tweede vroegste waarneming in de regio Groot-Amsterdam. Het vormt een aanvulling op c.q. verbetering van de vroegste waarnemingen zoals gepubliceerd in de checklist "Het vogelrariteitenkabinet van Amsterdam. Revisie en aanvullingen op de Checklist van de vogels van 'Groot-Amsterdam' 1986" (Vlek, De Gierzwaluw 33 (1995) 3: 130-141). Meerdere van deze waarnemingen zijn sindsdien verder aangescherpt.

Van soorten die regelmatig overwinteren (Tijftjaf, Zwartkop, Zwarte Roodstaart), zijn in het overzicht alleen die vroegste waarnemingen opgenomen die betrekking hebben op zang.

Blijkens genoemde checklist zijn vier januariwaarnemingen bekend van Lepelaar. Hoewel ik in de geraadpleegde vogelbladen deze januariwaarnemingen niet ben tegengekomen, neem ik vooralsnog aan dat de in het overzicht opgenomen eerste datum van 8 februari 1997 de vroegste is sinds ca. 1960.

Van zowel Groenpootruiter als Kleine Plevier is één januariwaarneming bekend. Van deze soorten heb ik ook de daarop volgende twee vroegste waarnemingen opgenomen.

De tweede vroegste datum (12 april 1942) van Grauwe Vliegenvanger heb ik in de MCI niet teruggevonden. In dit geval ga ik uit van de juistheid van de opgave in de hierboven vermelde checklist.

Bij twee soorten valt de tweede vroegste waarneming in hetzelfde jaar als de eerste: Bonte Vliegenvanger (1985) en Boomvalk (1960). Dit kan betekenen dat deze soorten in deze jaren vroeger terugkwamen dan normaal. Hetzelfde zou geconcludeerd kunnen worden voor Rietzanger (1999) en Snor (1981).

Mogelijk is dit ook bij Tapuit het geval; er bestaat echter gereede kans dat de tweede datum hetzelfde exemplaar betreft als de eerste datum (resp. 17 en 13 maart 2000); beide waarnemingen waren in hetzelfde gebied. Om deze reden is van Tapuit tevens de derde vroegste datum vermeld. Een tweede waarneming dient immers een ander individu van dezelfde vogelsoort te betreffen. Theoretisch kan het natuurlijk om een ander exemplaar gaan.

Data van Purperreiger en Grote Karekiet heb ik niet onderzocht. Kempmaan is tegenwoordig overwinteraar (o.a. Waterland). Buidelmees is nog maar één jaar opgenomen geweest op de voorjaarsfenologielijst. Wel zijn gegevens van Kluut meegenomen, een soort die ontbreekt op de fenologielijst.

Niet van alle locaties en waarnemers zijn de namen bekend. Bij de betreffende waarnemingen staan geen verdere gegevens in MB, GZ of LIM.

In MCI staat meestal wel een naam bij de waarneming, maar of dat de naam van de feitelijke waarnemer is of die van de samensteller van de rubriek, is niet geheel duidelijk. Bij deze twijfelgevallen is een vraagteken achter de naam geplaatst.

Ik wil eenieder verzoeken de eigen vroegste waarnemingen kritisch door te nemen.

Ik houd mij uiteraard aanbevolen voor aanvullingen en verbeteringen.

*Jan van Blanken*, Geertruida van Lierstraat 41, 1069 PE Amsterdam, 020-610 48 37.

## GERAADPLEEGDE VOGELBLADEN EN ANDERE MEDIA C.Q. GEBRUIKTE AFKORTINGEN

**AVN** Amsterdams VogelNet; **F** Fenologielijst waarnemer (waarneming niet gepubliceerd in waarnemingenrubriek van De Gierzwaluw); **GZ** De Gierzwaluw, Vogelwerkgroep Amsterdam, jg. 19-40 (1981-2002); **LIM** Limosa jg. 30 (1957) en jg. 35-52 (1962-1979); **MB** Mededelingenblad KNNV VWGA, jg. 1-18 (1963-1980); **MCI** Mededelingen Centraal Instituut voor Floristisch en Faunistisch onderzoek in Groot-Amsterdam, nrs. 1 t/m 8 (1942-1951). **VOD** Vogel Overleg Diemen **WAP** Waarnemers Amstelveense Parken **WCD** Waarnemers Collectief Diemen.

Tevens is geraadpleegd: Fitis, het blad van Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland jg. 26-38 (= 1990-2002).



SOORT	DATUM	JAAR	BRON	LOCATIE	WAARNEMER(S)
1 Paapje	20-mrt	1976	MB 14: 34 (1)	Gaasperplas	WCD
2 Paapje	30-mrt	1989	GZ 27: 37 (2)	Pl. Doklaan/Binnenkadijk	W. v.d. Waal
1 Tapuit	13-mrt	2000	GZ 38: 20 (2)	Waterland	E. Witmond
2 Tapuit	17-mrt	2000	GZ 38: 29 (3/4)	Zwarte Gouw, Waterland (zelfde als 13-03?)	W. v.d. Waal
3 Tapuit	20-mrt	1977	MB 15: 23 (2)	Gaasperplas	WCD
1 Sprinkhaanzngr	04-apr	1990	F	Bretten	P. Tak
2 Sprinkhaanzngr	05-apr	1998	GZ 36: 25 (3)	Bretten	N. Zijlmans
1 Snor	29-mrt	1981	GZ 19: 59	Botshol	P. Scholten
1 Snor	29-mrt	1981	GZ 19: 59	Vijfhoek	G. v. Duin & F. Vogelzang
2 Snor	30-mrt	1968	MB 6: 13 (2)	Asd.Bos	A.N. Swart
1 Spotvogel	22-apr	1977	MB 15: 32 (3)	Gerenstein, Bijlmer	F. Tijsterman & Theunissen
2 Spotvogel	27-apr	1946	MCI 7: 10	Bijenpark	J.E. Sluiters e/o P.W. Brander?
1 Bosrietzanger	14-apr	1993	GZ 31: 74	Schiphol/Oude Meer	W. v.d. Waal
2 Bosrietzanger	19-apr	1985	F	Diemerzeedijk	F. v. Groen
1 Kleine Karekiet	10-apr	1960	LIM 35: 72	Botshol	?
2 Kleine Karekiet	13-apr	1990	GZ 29: 59	Bretten	P. Tak
1 Rietzanger	16-mrt	2002	GZ 40: 23 (3)	Bretten	T. v. Dijk
2 Rietzanger	26-mrt	1999	GZ 37: 21 (4)	Bretten	P. Tak
2 Rietzanger	26-mrt	1999	GZ 37: 21 (4)	Vijfhoek	J. v. Blanken
1 Braamsluipe	11-apr	1947	MCI 8: 4	Vondelpark	P.W. Brander
1 Braamsluipe	11-apr	1999	GZ 37: 21 (4)	Bauduinlaan, Halfweg	N. Zijlmans
2 Braamsluipe	12-apr	1965	MB 3: 3 (3)	Asd.Bos	?
2 Braamsluipe	12-apr	1979	MB 17: 32 (2/3)	Diemen	WCD
2 Braamsluipe	12-apr	1989	GZ 27: 38 (2)	Diemerzeedijk	VOD
1 Grasmus	13-apr	1959	MB 1: 5 (3)	Asd.Bos	?
2 Grasmus	15-apr	1989	GZ 27: 38 (2)	Vijfhoek	VOD
1 Tuinfluiter	05-apr	1988	GZ 29: 60	Muiden	R. Hofmeester
2 Tuinfluiter	10-apr	1961	LIM 36: 39	Asd. Oost (gevangen)	?
1 Zwartkop	11-mrt	1978	MB 16: 47 (1)	Diemen (subzang)	WCD
2 Zwartkop	18-mrt	1992	GZ 30: 46	Sloterpark (zang)	P.J. Marcus
1 Fluiter	13-apr	1985	F	Asd.Bos	T. Damm
2 Fluiter	17-apr	1981	GZ 19: 60	Jekerstraat	C.M. Schoevaart-Wormer
1 Tjiftjaf	20-jan	1990	GZ 28: 15	Rioolwaterzuiv.-W(zang)	J.J. Frieswijk
2 Tjiftjaf	05-feb	2002	GZ 40: 20 (2)	Meerwaldtpad (zang)	E. Dekker
1 Fitis	04-mrt	1995	F	Sportpark Ookmeer (zang)	J.H. v. Oers
2 Fitis	13-mrt	1990	F	Osdorp	N. Zwaagstra
1 Gr. Vlieg.vanger	07-apr	1995	F	Duivendrecht	A. Buhr
1 Gr. Vlieg.vanger	07-apr	1996	GZ 34: 29 (3)	Diemerzeedijk	E. Witmond
2 Gr. Vlieg.vanger	12-apr	1942	GZ 33: 138	?	?
1 Bnte Vlieg.vanger	03-apr	1985	GZ 23: 79	Overamstel	WAP
2 Bnte Vlieg.vanger	10-apr	1985	GZ 23: 51	Vondelpark	M. Brander
1 Wielewaal	29-apr	1966	MB 4: 17 (3)	Asd.Bos	B. Keizer
1 Wielewaal	29-apr	1968	MB 6: 12 (2)	Asd.Bos	A.J. Blom & B. v. Drooge
2 Wielewaal	30-apr	1948	MCI 8: 5	Asd.Bos	D. de Jonge & Gijsen
1 Kluut	26-feb	1991	GZ 29: 16	Ouderkerkerplas	J. v. Blanken
2 Kluut	02-mrt	1989	GZ 27: 34 (2)	Bretten	P.J. Marcus